

Απλωμένος και ατελεύτητος

«Ημερολόγιο μη συμβάντων» του Κώστα Μαννούρη

Της Νόνας Μολέσκη

«**Π**ρος τι όλα αυτά...; Για χάρη των ανθρώπων ή των λέξεων;», αναρωτιέται η Καλομοίρα Μισαήλ Πριμικήριου που γράφει το

ημερολόγιο μη συμβάντων της ζωής της. Για χάρη των ανθρώπων ή των λέξεων γράφει ο Κώστας Μαννούρης; Τα πρόσωπα των έργων του «υπάρχουν» και απλά περνούν τα σύνορα

του πραγματικού κόσμου και ενδύονται τις λέξεις για να παρουσιαστούν, στη σκηνή ή στη σελίδα, μπροστά μας;

Ή οι λέξεις είναι κάτι πολύ πιο ουσιαστικό από τα ενδύματα, είναι η πρώτη ύλη, από την οποία ο

«Οι ήρωές του κοιτάζονται στον καθρέφτη των αναμνήσεων και των ονείρων τους»

Μαννούρης πλάθει τους ήρωές του και τον κόσμο τους. «Σκέψου τον χρόνο σ' όλη του την έκταση... Σκέψου από πού πορεύεται και πού οδεύει... Απλωμένος και ατελεύτητος». Όσα γράφει ο Κώστας Μαννούρης για τον χρόνο, ταιριάζουν, πιστεύω, στο πώς βλέπει τη γλώσσα, σε όλη της την έκταση, απλωμένη και ατελεύτητη, όπως τη θάλασσα. Η γλώσσα στα θεατρικά του Μαννούρη αλλάζει από λόγια σε καθομιλουμένη, περνά από ποίηση σε παρωδία, παίζει με τις παλιές εποχές και με υφολογικά επίπεδα, δανειζεται «έτοιμες» στέρεες εκφράσεις, δοκιμάζει τα κλισέ, φιλοσοφεί, αστειεύεται, δημιουργεί πρωτότυπους συνδυασμούς λέξεων.

Ο αυτοαναφορικός και αυτοσαρκαστικός του λόγος πρωταγωνιστεί, ενώ οι ανθρώπινες μορφές δεν έχουν στέρεο περίγραμμα, σχηματίζονται και αποσχηματίζονται σαν αντανakλάσεις στην επιφάνεια της γλώσσας. Γι' αυτό και το είδος του θεατρικού μονόλογου είναι ο πιο οικείος για τον συγγραφέα, όπου οι ήρωές του κοιτάζονται στον καθρέφτη των αναμνήσεων και των ονείρων τους ξετυλίγοντας μπρος πίσω στον χρόνο τις ιστορίες τους, όπως στο «Απόψε θα πετάξω την τέφρα σου!», στο «Επί χρήμασι», στον «Υπερο», στο «Πανωλεθρία».

Το «Ημερολόγιο μη συμβάντων», γραμμένο πριν από τα θεατρικά έργα του Μαννούρη που

είδαμε στη σκηνή, ανέβηκε για δύο βραδιές σε μορφή θεατρικού αναλογίου στο Θέατρο Χώρα από την ομάδα Σόλο για Τρεις σε σκηνοθεσία Μαρίας Μανναρίδου-Καρσερά. Δεν είναι μονόλογος, είναι μάλλον ένα σόλο για τρεις. Η Καλομοίρα, σχεδόν πενηντάρα, μοναχική, ποιήτρια χωρίς δημοσιεύσεις, νομικός χωρίς εργασία, με μια ζωή που στην ουσία δεν έχει συμβεί, γράφει ημερολόγιο «εκείνων που δεν μας καταδέχθηκαν, αλλά θα είναι καλά εδραιωμένα μέσα στην καρδιά μας, με την καθαρότητα της ελπίδας» και ανακαλεί ακόμα δύο μορφές, χωρίς τις οποίες δεν μπορούν να αναφερθούν αυτά τα μη συμβάντα.

Επιστρέφει τριάντα χρόνια πίσω, σ' ένα χρονικό ή μάλλον συναισθηματικό κομβικό σημείο της ζωής της, όταν η ερωτική της ιστορία... δεν άρχισε. Στο σόλο της Καλομοίρας συμμετέχουν ο εφηβικός της έρωτας, ο Μηνάς, για πάντα δεκαοκτάχρονος, αφού οι βίοι τους χώρισαν από τότε, και η μυστηριώδης Ευανθία, μια νεράιδα χωρίς το χάρισμα της πραγμάτωσης των ελπίδων (αφού οι πραγματώσεις σκοτώνουν τις ελπίδες). Η «πλοκή» μόνο ακολουθεί το γλωσσικό στροβίλισμα και η Μαρία Μανναρίδου-Καρσερά, έξυπνη και έμπειρη επαγγελματίας, δίνει στη ροή της γλώσσας τη σημασία που της αξίζει και τηρεί τους κανόνες του είδους του θεατρικού αναλογίου συγκρατώντας τους τρεις ηθοποιούς της στη συνοριακή γραμμή μεταξύ της παρουσίασης και της ενσάρκωσης των χαρακτήρων τους.

Οι ηθοποιοί Δήμητρα Δημητριάδου, Αντωνία Χαραλάμπους, Αντρέας Κουτσόφτας, που και οι τρεις διατηρούν στα μάτια των θεατών την αύρα των σημαντικών επιτυχιών της περσινής σεζόν, κρατούν το απαραίτητο στιλιστικό ίσο. Ο σκηνογράφος Κωνσταντίνος Κουνής κρατάει στο σκηνικό τα δύο σημαίνοντα σύμβολα, τον καθρέφτη και το ρολόι.

Το κείμενο, γραμμένο «εν αγνοία συγγραφικών κινδύνων», όπως λέει ο Μαννούρης στο πρόγραμμα της παράστασης, πριν από μερικά μόνο χρόνια και πριν από πάμπολλες σελίδες των πεζών και θεατρικών έργων του πολυγράφου συγγραφέα, φυσικά δεν κινδύνευε από την κόπωση του ιδιαίτερου τρόπου γραφής που επικρέμαται σε κάποια από τα πιο πρόσφατα του κείμενα.